

A HTMT HÍREI**Külső Tagok Fóruma az MTA 197. közgyűlésén**

Tudomány és nemzet egymásrautaltságáról, a külhoni és a magyarországi tudós közösség élő kapcsolatának szükségességéről és kétszáz év hagyományának kötelező erejéről beszélt az Akadémia elnöke az MTA 197. közgyűlésén megrendezett Külső Tagok Fórumán. Az ünnepségen átadták a határon túli magyar tudományos élet képviselőinek adományozott díjakat, és elhangzott két díjazott kutató tudományos előadása is. [...] Az MTA mindenkori vezetése azóta arra törekszik, hogy a határon túli magyar tudományosság minél szervezettebb része legyen a magyarországi kutatók közösségének. Ennek a törekvésnek a jele és eredménye: [...] Az Arany János-díj legrangosabb fokozatát, az Életműdíjat a Magyar Tudományos Akadémia 2024-ben Fuchs Lászlónak, az MTA külső tagjának, a Tulane University professor emeritusának adományozta az algebrában – azon belül az Abel-csoportok vizsgálatában –, valamint a magyar algebrai kutatások kibontakozásában betöltött kimagasló szerepéért...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Két évszázad után megújult lendülettel áll ki a magyar nyelv mellett az Akadémia

Széchenyi István az Akadémia alapításakor a magyar nyelv megőrzését és ápolását tartotta az intézmény legfontosabb feladatának. A nyelvünk előtt álló kihívások jócskán megváltoztak az azóta eltelt csaknem két évszázad alatt, ideje volt hát, hogy az MTA megújítsa magyar nyelvi stratégiáját. Egy éven át a teljes köztestület részvételével lezajlott eszmecsere után a Közgyűlés most döntést hozott. [...] A részletes szöveg A Magyar Tudományos Akadémia és a magyar nyelv című dokumentumban itt érhető el PDF-formátumban...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Interjú az amerikai Nemzeti Tudományos Akadémia tagjává választott Barabási Albert-Lászlóval

Az amerikai Nemzeti Tudományos Akadémia tagjai közé választotta Barabási Albert-László hálózatkutató fizikust, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagját, a bostoni Northeastern Egyetem professzorát és a Közép-európai Egyetem (CEU) vendégprofesszorát. Barabási szerint a hálózattudomány, noha a fizikából, a matematikából és a számítástudományból táplálkozik, mára önálló tudományággá vált, amely olyan felfedezésekhez segítette hozzá a legkülönfélébb területek kutatóit, amelyek a klasszikus vizsgálati módszerekkel elérhetetlenek lettek volna. [...] A hálózattudományra azért van szükség, mert a komplex rendszerek tanulmányozása során rendszeresen olyan problémákkal nézünk szembe, amelyek korábban a különböző alterületeken nem fordultak elő. Ennek pedig az volt az oka, hogy nem volt meg hozzá az az eszköztár, amivel tanulmányozhattuk volna őket...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Erdélyi tudósokat tüntettek ki az MTA Külső Tagok Fórumán

A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) két oktatóját, Sándor Bulcsút és Bartos-Elekes Zsombort Arany János-díjjal tüntették ki a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) éves közgyűlésén, 2024. május 7-én. Az elismeréseket a Külső Tagok Fóruma keretében Freund Tamás, az MTA elnöke adta át. [...] Sándor Bulcsú, a Magyar Fizika Intézet oktatója Fiatal Kutatói Díjat vehetett át. Kutatásainak fókuszában a dinamikai rendszerek és a káosz, illetve a robofizika áll. Ünnepi előadását Robotok helyváltoztatása önszerveződő módon címmel tartotta meg. Bartos-Elekes Zsombor, a BBTE Magyar Földrajzi Intézetének docense a Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény kategória díjazottja. Térképészeti és helynévtani kutatásokat végez, ugyanakkor a kolozsvári magyar nyelvű földrajzoktatás történetét is kutatja. Ünnepi előadásában a kolozsvári Cholnoky Jenő Térképtárról beszélt a jelenlevőknek...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Arany János-érem Takács Mártának

A Magyar Tudományos Akadémia Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága a magyar tudományosságért kifejtett eredményes tevékenységéért Arany János-érmet ítelt Takács Márta egyetemi tanárnak, a VMAT elnökségi tagjának. A díjat 2024. május 7-én Freund Tamás, az MTA elnöke adta át Budapesten. [...] Takács Márta a fuzzy alapú rendszerek alkalmazásával foglalkozó nemzetközi tudományos közösség elismert tagja. A hierarchikus döntéshozatali rendszerekről, irányítástechnikai, orvos mérnöki, diagnosztikai alkalmazásokról 28 folyóiratcikkben, 5 könyvben, 6 könyvrészletben, 82 konferencia kiadványban publikált, jórészt angol nyelven. Független hivatkozásainak száma több mint 400, h-indexe 10...” Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)

Előadás: Magiszteri oktatás: transzdiszciplináris szemlélet a színészképzésben és a performatív művészetekben

Május 7-én 16 órától Peter Ender, a zürichi egyetem tanára tartott online előadást a KAB Színháztudományi Szakbizottságának meghívására. Angol nyelvű előadása eredetiben vagy magyar tolmácsolással volt hallgatható, címe magyarul Magiszteri oktatás: transzdiszciplináris szemlélet a színészképzésben és a performatív művészetekben. [...] Peter Ender színész, színészmesterség tanár, aki a Zürcher Hochschule der Künsten szerzett több évtizedes oktatói tapasztalatot. Előadásában a mesteri képzések aktuális problémáit tárgyalja, hisz saját egyetemén két modellváltást is véghezvitt. A ZHdK színészképzésének lényeges elemei a színész önállósága a munkafolyamatban, az anyag és a témák iránti érdeklődés, valamint a reflexió képessége, a kritika konstruktív befogadásának képessége és az intenzív társulati munka iránti érdeklődés...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Mindennek van „azonban”-ja

A Kriterion Kiadónál megjelent a Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének munkatársának Filep Tamás Gusztáv Mindennek van „azonban”-ja című könyve. [...] Gyerekkoromban azt hitték rólam, hogy az erdélyi magyar irodalom tudora leszek, aztán az 1980-as évek második felében, amikor a Romániából Magyarországra települők és menekülők az erdélyi magyarság ügyét folyamatosan napirenden tartották, tudatosan fordultam a csehszlovákiai magyarok akkor még ritkábban kutatott története felé; könyveim többsége erről, főleg a két világháború közötti korszakról szól. Több évtizedes szünet után tízegynéhány évvel ezelőtt tértem vissza az eredeti területre...” Forrás: Hunren.hu: [teljes cikk >](#)

Kompetencia- és tudástranszfer az oktatásban

A Kompetencia- és tudástranszfer az oktatásban című konferenciára 2024. május 14-én kerül sor a BBTE, Székelyudvarhelyi Kihelyezett Tagozatának, Budvár utcai épületében. [...] Az esemény szervezői a Sylvester Dénes Egyesület, a BBTE Székelyudvarhelyi Kihelyezett Tagozata és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Oktatási-nevelési és pszichológiai szakbizottsága. [...] A workshopon író-olvasó találkozóra is sor került – Fóris-Ferenczi Rita gyermekkönyveinek bemutatója az egyetemi hallgatók számára. A szerzővel Szántó Báborka beszélget...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Barokk zene III. egyházi és hangszeres művek magyarországi gyűjteményekből – zenés kottakönyvbemutató

Magyarság Háza Irodalmi Szalonjában, 2024. május 15-én (szerdán) 18 órától kerül sor Leidemann Sylvia „Barokk zene III. egyházi és hangszeres művek magyarországi gyűjteményekből” című zenés kottakönyvének bemutatójára. A szerzővel, Leidemann Sylvia argentin-magyar csembalóművésszel, az MTA külső köztestületének tagjával Kalocsai Andrea, a közmédia műsorvezetője beszélget. [...] Leidemann Sylvia, a Magyarság Háza-díjas művész, 2012 óta végzi a barokk zenei anyagok kutatását. A rekonstruált művekből eddig öt kottakiadvány jelent meg, melyekhez hanganyag is kapcsolódik...” Forrás: Magyarsaghaza.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Egy festőről szóló portré és egy családi történet

Bornemisza Péter Társaság május 5-én egy kettős rendezvényre várta az érdeklődőket. A sepsiszentgyörgyi János Mihály művészettörténész elsőként Barabás Miklós a magyar biedermeier festészet egyik legkiválóbb mesteréről beszélt, majd Boris Kálnoky újságíró – Őseim földje – a Kálnoky család története – című könyvét mutatta be...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Bemutatta a Svung – Bécsi magyar színház az évad legújabb darabját

Bemutatta a Svung – Bécsi magyar színház az évad legújabb darabját a Pygmalion Theaterben vasárnap este. Első alkalommal vettek a repertoárra Molnár Ferenc darabot, illetve az előadás első felvonásában négy jelenetet, szintén a világszerte népszerű magyar írótól. A közönség pedig mindkét részt vastappsal jutalmazta. [...] A Molnár Ferenc: Az ibolya és más pesti erkölcsök című előadást Rick Zsófi rendezte, aki már 20 éve dolgozik a színházi szakmában. A bemutató után elárulta, hogy ő maga, és a társulat is nagyon izgultak...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Tudós rockzenészek a Finnugor Tanszéken

Májusban is izgalmas magyar nyelvű ismeretterjesztő programokkal vár mindenkit az Ausztriai Magyar Kutatóintézet Bécsben. Két egyetemi tanár rockzenész, Beck Zoltán és Závada Péter látogatnak el még a nyár előtt a bécsi közönséghez. [...] Május 14-én este 18 órakor Beck Zoltán a 30Y zenekar frontembere lesz az Ausztriai Magyar Kutatóintézet vendége a Bécsi Egyetem Finnugor Tanszékén, aki a Pécsi Tudományegyetem Romológia és Nevelésszociológiai Tanszékének adjunktusa, [...] aki bemutatja „A megszólalás üres helye” című kötetét...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

A könyvek és az olvasás ünnepe

A helyi irodalmárok és kultúradedvelők a világnap alkalmából a Könyv éjszakája című rendezvényen gyűltek össze a Lendvai Könyvtár olvasótermében. Az esemény első felében a megjelentek egy kerekasztal-beszélgetést hallgathattak meg, amelyben Nemez Rozina (a Kulturális Közalapítvány Lendvai Kirendeltségének vezetője), Vaupotič Göncz Elvira (a Lendvai Kultúregyesületek Községi Szövetségének elnöke) Göncz László, és Zágorec-Csuka Judit az MTA külső köztestületének tagjai, valamint Koncut Ivan és Paušič Olga működtek közre. A dialóguson keresztül az érdeklődők megismerhették a könyv útját az ötlet megszületésétől, a kézirat elkészültén át, egészen a kiadásig...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Haholdokból lesznek Bánffyak

Meglepő részletességgel tudunk beszámolni A Muravidéki Magyar Rádió, Sok víz lefolyt már a Murán című műsorában az 1400-as évek lendvai történéseiről, épp a Bánffyak történetein keresztül. Hahold család a Bánffyakká alakul, és eközben megdöbentő szintre emeli a nemzetség presztízsét. Ezzel együtt emelkedik Alsólendva és tágabb környéke is magasabb szintre a késő középkorban...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Nehézkes volt a társadalmi integráció

Sorozatunk korábbi cikkeiben az 1953 augusztusában készített belügyi beszámolóval már részben foglalkoztunk, e dokumentum további fontos részeit ezúttal ismertetjük. A muravidéki magyarok akkori művelődési életét a beszámolóban jobbnak minősítették a közösség politikai téren kifejtett aktivitásánál, bár az jelentősen elmaradt a vajdasági magyar közösség színvonalától. [...] Ennek okát a muravidéki magyar értelmiség hiányával magyarázták. Közvetlenül a második világháború után ugyan a Muravidéken megalakult néhány magyar művelődési egyesület, azonban vakvágányra siklott a munkájuk. [...] Göncz László, az MTA külső köztestületi tagjának írása...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

A magyar-horvát országhatárig ért a Drávaszöget is átszelő autópálya

Május 2-án átadták az M6-os autópálya Bóly-Ivándárda (magyar-horvát országhatárig érő) szakaszát. Ezzel újabb lépéssel került közelebb annak a megvalósulása, hogy az 5C közlekedési folyosó teljes horvát és magyar összekötő szakasza elkészüljön. [...] A projekt befejezésével a Drávaszöget nemcsak a horvát autópálya-rendszerbe integrálják, hanem ezzel csatlakozni fog a teljes európai autósztráda-hálózathoz...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Tankönyvadomány a magyar anyanyelvápolásra járó diákoknak

A Pélmonostor városi Magyar Kisebbségi Önkormányzat idén is megvásárolta a helybéli általános iskolába magyar anyanyelvápolásra járó diákok számára a magyar nyelv tanulásához szükséges tankönyveket. Jelenleg megszerezte 24 intézményben közel 500-an járnak magyar anyanyelvápoló órákra. [...] A pélmonostori iskolában félszázán ápolják a magyar nyelvet és kultúrát a fakultatív órák keretében...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Varga Dorotea Panna az év diákköltője

Panna versei és novellái számos elismerésben részesültek, legutóbb az Irodalmi Rádió pályázatán vett részt a Csavargó című versével, amellyel kategóriájában elnyerte Az év diákköltője címet. A kopácsi Varga Dorotea Panna jelenleg a Budapesti Gazdasági Egyetemen tanul közösség-szervezést. [...] A pályázatra több ezren jelentkeztek, közülük kb. 400 kerül be az antológiába. Panna kategóriájában (20-25 éves korosztály) is több százan adták be műveiket, közülük lett első az ő verse...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Vukovár város elismerésében részesült Jakumetović Rozália, a vukovári magyar közösség vezetője

Vukovár város napján Jakumetović Rozália kitüntetésben részesült kiemelkedően hasznos és áldozatos munkájáért. Ivan Penava polgármester Vukovár város medálját adományozta neki a magyar kultúra és integráció előmozdítását elősegítő tevékenységéért és a magyar nemzeti kisebbség identitásának megőrzésében szerzett érdemeiért. [...] Jakumetović Rozália 16 éve szolgálja rendíthetetlenül a vukovári magyar közösséget...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Riport: A pedagógusok és a változás

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok XXIX. Országos Találkozója keretében tartott szakmai konferencián a pedagógusok és a változás kapcsolatát vizsgálták. [...] Az idei szakmai konferencia központi témája a változás volt, így arról kérdeztük Fekete Irént, az SZMPSZ elnökét és Fodor Attilát, a Comenius Pedagógiai Intézet igazgatóját, hogy fennállásának csaknem három évtizede alatt milyen változásokon esett át a rozsnyói pedagógustalálkozó, illetve hogyan változott a felvidéki magyar oktatás. [...] Magyar szempontból a legnagyobb problémának a meglévő iskolahálózat megtartását nevezték. [...] Az óvodahálózat jónak mondható, 360 magyar óvoda várja a gyerekeket. [...] Az alapiskoláknál már más a helyzet. Országsszerte összesen 230 alapiskolában oktatnak magyarul, viszont ezeknek majdnem a fele kisiskola, kevés gyerekkel, ami a normatív finanszírozásnál már komoly probléma. Ennél is aggasztóbb a helyzet a középfokú oktatásban, a 20 magyar gimnáziumban és 34 szakközépiskolában...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Minden hetedik szlovákiai magyar diák nem szerez alapfokú végzettséget

Alapfokú iskolai végzettség nélkül évente több száz diák kerül ki a szlovákiai magyar tannyelvű alapiskolákból. Ezek a diákok később hiányoznak a középiskolákból, illetve a munkaerőpiacról és a társadalomból is kirekesztődnek. Megvizsgáltuk a veszélyeztetett tanulók számát. [...]Az utóbbi nyolc évben csupán 2021-ben csökkent 400 fő alá azoknak a magyar alapiskolásoknak a száma, akik a 9. osztály elérése előtt fejezték be a kötelező iskoláztatást. [...] A számok alapján Közép- és Kelet-Szlovákiában van a legtöbb iskolaelhagyó Szlovákia déli régiói közül. Jobbára olyan iskolákról van szó, melyeket jelentős számú hátrányos helyzetű roma diák látogat...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Tiszta beszéd – könyvbemutató Kassán

Május 10-én a kassai Magyar Jelenlét Házában tartották Máté László pedagógus, közíró legutóbbi kötetének bemutatóját. A ‘Tiszta beszéd’ című tanulmány-esszé gyűjtemény a Tokaj-Hegyalja Egyetem új Közép-Európa – Borostyánkőút programjának induló Báthory téka sorozatában, a Minoritates alsorozat első köteteként jelent meg. [...] Ezt követően Pusztay János prof. emeritus szólt a projekt indulásáról és a kisebbségi anyanyelv megőrzésének fontosságáról, de a magas szintű kétnyelvűség szükségességéről is...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Páldi Tímea Buga doktor életének a kutatója

Az ebedi könyvtár már-már múzeum, hiszen rengeteg könyv, dokumentum és relikvia található ott az ebedi származású híres Buga doktrorról, a „nemzet orvosáról”. Mindez Páldi Tímea pedagógus-könyvtárosnak köszönhető, akit elbűvölt a doktor munkássága, az élethez való hozzáállása. [...] Páldi Tímea kitér arra is, hogy a doktor körülbelül száz más könyvnek a társszerzője is, cikkeinek számát pedig össze se lehet számolni. Több iskolából megszólították, hogy a regionális nevelés keretében ismertesse meg a diákokat a környék szülöttjével, aki egy nemzet orvosa volt. [...] 2021 tavaszán az ebedi könyvtár felvette dr. Buga László nevét...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A májusi Katedra középpontjában a család áll

Vajon milyen szerepet gyakorol a mai gyerekek fejlődésére a struktúrájában, működési mechanizmusában, kapcsolataiban átalakult családi élet? Ez a kiinduló kérdésfelvetése az édesanyákat ünneplő májusi Katedra tematikus blokkjának, melyet Mendel Eleonóra fogalmaz meg a vezércikkében. A válaszkéréshez Récei Noémi Eliaš Bosák Tündével készített, szülői felelősségről szóló interjúja, Szabó Antónia családi kapcsolatrendszeréről, Gyurkó Réka beteg gyermeket nevelő családokról, Fehér Ágota átmeneti otthonban élő gyerekek rajzairól szóló tanulmánya, valamint Kovács Rebeka családi diszharmóniát feltáró műelemzése járul hozzá...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

A komáromi Limes Galériában ismét új kiállítást tekinthetnek meg a képzőművészet kedvelői

A komáromi Limes Galériában ismét új kiállítást tekinthetnek meg a képzőművészet kedvelői, jelenleg Méry Beáta műveiből. Az alkotások összessége a Világok között címet viseli, kiegészülve az Átutazóban alcímmel, ami tulajdonképpen kiváló összefoglalója a látható képek együttesének. A jelenlegi tárlat megvalósítása a Magyar Alkotó Művészek Szlovákiai Egyesülete gondozásában jött létre. [...] Méry Beáta képzőművész Világok között c. összegző kiállítása a fizikai és a szellemi utazás témája köré épül transzcendens háttérbe ágyazva a tudatállapotok hullámvázát, megváltozását, lelkünk belső utazását, átalakulását és a világ természetéből fakadó emberi elmúlást...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Nyolcvan éve nincsenek közöttünk

A fenti címmel szervezte meg az Ipoly mentéről elhurcolt zsidók emlékére készült vándorkiállítást Baki Attila. A történész saját, mintegy két évtizedes kutatása alapján összeállított panelkiállítás első alkalommal Ipolynyéken látható. „A holokauszt nem a gázkamrákkal kezdődött, hanem a szavakkal és a gyűlölettel” – ezzel a Lily Ebert, magyar származású százéves holokauszt túlélőtől vett idézettel kezdte mondandóját Baki Attila. [...] „A tárlat az ipolysági gettó keletkezését és annak működését foglalja össze dióhéjban” – magyarázta...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Séta a rimaszombati temetőben B. Kovács István vezetésével

A Pósa Lajos Társaság szervezésében megvalósult a „Hol sírjaink domborulnak” című történelmi temetői séta, amelyet B. Kovács István gömörológus, történész, az MTA külső köztestületének tagja vezetett...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Egy református lelkész hét évig küzdött az állampolgárságért

A két világháború közötti Csehszlovákia bizonyos szempontból a térség egyik legdemokratikusabb államának számított, területén azonban számos olyan magyar nemzetiségű lakos élt, akitől az állam valamilyen oknál fogva elvette az állampolgárságot, vagy éppen a megadását tagadta meg tőlük. Utóbbi történt Boldizsár György mohi lelképászorral is, aki majdnem egy évtizeden keresztül küzdött azért, hogy családjával együtt a szolgálati helyén maradhasson. [...] Az 1930-as népszámlálás szerint Szlovákiában még mindig 75 604, Kárpátalján pedig 16 228 csehszlovák állampolgársággal nem rendelkező személy élt, akik nagy része Angyal Béla kutatásai szerint magyar nemzetiségű volt. [...] A lelkész kilátástalan helyzete nem hatotta meg az illetékeseket. Tömösközi Ferenc történész, az MTA külső köztestületi tagja idézi: [...] Mert az állampolgárság megadásához az adott esetben elég ok nem volt...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Lezajlott az Általános Iskolák Művészeti Vetélkedője

Szombaton délelőtt tartották meg a 22. Általános Iskolák Művészeti Vetélkedőjét Szabadkán. A megmérettetésre Vajdaság egész területéről érkeztek diákok. Az idén 618 tanuló vetélkedett korosztályok szerint több kategóriában: vers- és prózamondásban, képzőművészetben, fogalmazás és versírásban, szép beszédben, általános műveltségi tesztben, szólóénekekben, színjátszásban. Külön kategória állt rendelkezésre a magyar nyelvet környezetnyelvként beszélő versmondók számára, a magyar nyelvet környezetnyelvként beszélő színjátszó csapatoknak, valamint a magyar anyanyelvű, de idegen nyelven alakító színjátszóknak. [...] A Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt jelentőségűnek minősített rendezvényt az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezte meg. Az 58 zsűritag négy helyszínen fogadta és értékelte a versenyzőket...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Riport: Akár 20 ezer dinárba is kerülhet a tankönyvsomag diákonként

Hatalmas kiadás elindítani a gyereket iskolába. Bár a Magyar Nemzeti Tanács és a Rákóczi Szövetség jóvoltából az elsősök gazdag csomagot kapnak, és a Szülőföldön Magyarul program is rendszeres támogatást jelent, a tankönyvek ára egyre tetemesebb. A felsőbb tagozatos tanulók szüleinek akár 20.000 dinárt is fizetniük kell egy könyvsomaggért...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Adalékok póttörténelmünk hiteles bemutatásához

A nagybecskereki származású, illetve ízig-vérig délvidéki kötődésű Várady Tibor nyugalmazott jogászprofesszor, az MTA külső köztestületének tagja két legutóbbi kötete kollegiális, baráti könyvbemutató rendezvényének lehetünk részesei jelen esztendő ígélet havának második csütörtökjén (május 9-én). Helyszínileg Budapest-Józsefvárosban, a Károlyi – Csekonics-palotában. [...] A rendezvényen, mely a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága és a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara közös szervezésében valósult meg, Várady tanár úr Mi legyen a bronz utazóórával? — egy aradi vértanú dédunokája szerint című, valamint a Házasság utáni házasság — és egyéb pertárgyak a póttörténelemben című, sorrendben ötödik és hatodik kötete került fókuszba...” Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Magyarok Kúlán

Több vajdasági településhez hasonlóan az itteni magyar közösség is megfogyatkozott, de akik maradtak, azokat erős gyökerek kötik az ősi szülőföldhöz, számukra az identitás megőrzés a megmaradással egyenlő. [...] A Népkör Magyar Művelődési Központ az a

hely, ahol napi szinten találkoznak a fiatalok és az idősök egyaránt. Jelenleg négy táncsoport, kézműves- és kézimunkacsoport, irodalmi szakkör, kórusok és színjátszók dolgoznak folyamatosan. [...] A Kúlához tartozó településeken több mint 20 éve megszűnt a magyar nyelvű oktatás. A Magyar Nemzeti Tanács segítségével 2010-2011-ben beindult az ún. diákbusz-program. [...] A külai magyarság különösen büszke a kívül-belül teljesen felújított, és Szent György tiszteletére felszentelt, több mint 250 éves római katolikus templomra...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Húszéves a zentai Egészségügyi Középiskola

A 2023/2024-es iskolaévben ünnepli 20. születésnapját a zentai Egészségügyi Középiskola. Az iskola a 2003/2004-es tanévben indult újra a tartományi kormány döntése alapján. [...] Nagy Abonyi Zoltán, a zentai Egészségügyi Középiskola igazgatója elmondta, hogy miután Zentán egy tollvonással beszüntették a képzéseket, lassan elkezdték újraindítani őket, mivel valószínűleg szakemberhiány lépett fel a környéken. Az igazgató kiemelte, hogy az évek során folyamatosan váltogatták a szakokat, de az elmúlt években megmaradtak az egészségügyi nővér-technikus, illetve gyógyszerészeti szaknál. Ezek a legnépszerűbbek, valamint a kereslet-kínálat törvénye is hatással van ránk. Mindemellett nehéz olyan orvosokat találni, akik dolgoznának iskolában is, de a szaktantárgyak bizony specialistákat igényelnek. [...] Az elmúlt 20 évben a zentai Egészségügyi Középiskola volt az egyik legnépszerűbb szakközépiskola a Tisza mentén. Jelenleg 300 diákunk van egész Vajdaság területéről...” Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Babérok mindenáron

Javában zajlanak a tanulmányi versenyek, a tanulók számára szervezett egyéb vetélkedőkből, pályázatokból pedig egész éven át nincs hiány. Újabban különféle egyesületek, szervezetek, intézmények is előszeretettel rendeznek megmérettetéseket. Van olyan szervezet, amely évente több alkalommal tart különféle tartalmú versenyt. Vélhetően a támogatásokból kapott pénzekben bújnak meg lehetőségek, ezekből lehet fedezni a költségeket. [...] Jellemzően sok a szavalóverseny és a rajzpályázat, amelyek lebonyolítása nem jár túl nagy macerával, a felkészítésre viszont jócskán kell időt és energiát szánni. Más a helyzet az iskolák esetében. Náluk számítanak a „babérok”, a helyezés. Talán soha ekkora csata nem folyt a tanulókért, mint napjainkban. [...] Az ún. „funkcionális analfabetizmus”, ami a fiataljaink közel egyharmadát érinti, drámai adatokat mutat a szakiskolások, különösen a hároméves középiskolába járók körében...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Már csak három iskolában tanítják önálló tárgyként az orosz nyelvet

Tarasz Kreminy nyelvi ombudsman közzétette 2023-as jelentését a nyelvtörvény betartásáról. Ezek szerint már csak három olyan iskola maradt Ukrajnában, ahol önálló tárgy-ként tanítják az orosz nyelvet. Ugyanakkor az óvodások 20%-a nem érti az ukránt...”
Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Pályaorientációs nap a Rákóczi-főiskolán

Május 10-én második alkalommal tartottak nyílt napot a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A rendezvény célja, hogy az érdeklődők betekintést nyerhessenek a felsőoktatási intézmény és a hozzá tartozó egységek életébe, valamint tájékoztatást kapjanak a 2024. évi felsőoktatási felvételi eljárásról. Tóth Attila, a Felvételi Bizottság titkára bemutatta a jelenlévőknek a karok képviselőit és ismertette a rendezvény programját, ezt követően tájékoztatta a résztvevőket a 2024-es felvételi szabályokról. Minden tanszék felkészült a leendő hallgatókkal való találkozásra...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Újrakezdte tevékenységét a Munkácsi Magyar Egylet

Új lendülettel kezdte újra tevékenységét május 7-én a Munkácsi Magyar Egylet (MME), amely hosszú szünetet követően szervezett ismét tartalmas és rendkívül izgalmas programot. Az alkalom kapcsán elsősorban a Latorca-parti város magyar közösségét szólították meg, ugyanakkor érkeztek vendégek a környező településekről is. Popovics Pál, a 2003-ban létrehozott MME egyik megálmodója és alapítója köszöntötte, aki felelevenítette az egylet több mint húsz évvel ezelőtt megfogalmazott célkitűzéseit, melyeknek legfontosabb pontjaként érdekes, igényes és lényeges értékkel bíró programok szervezését tűzték maguk elé. [...] A köszöntőket követően Popovics Béla helytörténész, tanár rendkívül tartalmas, képekkel illusztrált, zenével és versekkel gazdagított előadásával igazán különleges hangulatú művelődéstörténeti barangolásra hívta a jelenlévőket...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Videó: Konfirmáció Kárpátalján

A konfirmáció a református fiatalok számára igen fontos esemény. A konfirmációt általában áldozócsütörtökön vagy az azt követő konfirmációs vasárnapon tartják, pünkösd vasárnapján pedig a konfirmandusok életükben először részesülnek az úrvacsorából, így válnak teljes jogú tagjává a gyülekezetüknek, ezáltal pedig a református egyháznak. [...] Kárpátalján az elmúlt évtizedekben általában 500-600 körüli fiatal konfirmált egy évfolyamon. Idén viszont alig éri el számuk a 300-at...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Felmérés: Felerősödött a Nyugat-ellenesség az erdélyi magyarok körében

Felerősödött az erdélyi magyar közvéleményben a Nyugat-ellenes álláspont az ukrán–orosz háborúval kapcsolatban; mind román, mind erdélyi magyar vonatkozásban csökkent a hajlandóság a menekültek befogadására; mélyponton a bizalmunk az Európai Unióban [...] derült ki többek közt a Bálványos Intézet Biztonság és jólét elnevezésű közvélemény-kutatásából, amelyben a geopolitikai helyzettel, bevándorlással és politikával kapcsolatos véleményekre voltak kíváncsiak a szociológusok. Az eredményeket kedden ismertette Toró Tibor, a Sapientia EMTE oktatója és a Bálványos Intézet kutatási igazgatója, valamint Kiss Tamás, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatója, mindketten az MTA külső köztestületének tagjai. [...] Székelyföldet a járvány idején is, majd az ukrán–orosz konfliktussal kapcsolatban is a mainstream állásponttal való szembefordulás jellemezte. Mostanra azonban Erdély nem székelyföldi része is felzárkózott...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Magyar oktatás egy moldvai csángó faluban, Pusztinában

A Tázló bal partján fekvő Pusztina Moldva legfiatalabb magyar települései közé tartozik (Bákó megyében), hiszen a madéfalvi vérengzést követően, de valószínűleg valamivel annál is később, a XVIII. század utolsó évtizedeiben alapították. [...] Az egyik pusztinai oktatóval, Bilibók Jenő magyar-történelem szakos tanárral beszélgettünk a magyar nyelvoktatás kezdeteiről és a jelenlegi helyzetéről a településen. [...] Az állami iskola tanulóinak az összlétszáma nagyon visszaesett az utóbbi években (kevesebb gyerek születik, a szülők magukkal viszik őket külföldre. A gyermekek nyelvvállapota Pusztinán is rohamosan romlik...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

A kettős állampolgársággal rendelkező erdélyi magyarok dönthetnek, melyik ország EP-listájára szavaznak

Amennyiben erdélyi magyar vagy és rendelkezel mind román, mind magyar állampolgársággal, az Európai Unió szabályozása szerint választhatsz, hogy melyik ország EP-listáira szeretnél szavazni, de nem szavazhatsz mindkét ország listáira ugyanazon a választáson...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Demeter Szilárd: A valahol szabadsága című könyvét mutatták be a Csíkszeredai Könyvvásáron

Demeter Szilárd: A valahol szabadsága című rendhagyó hazaszótárát mutatták be, az író beszélgetőtársa Juhász Anna irodalmár és Lövetei Lázár László költő voltak. Rögtön a bemutató elején felmerült a kérdés, hogy miként született meg a kötet ötlete. [...] Az otthon nem megöröklőd, hanem meg kell teremteni” – jelentette ki Demeter Szilárd. [...] A beszélgetés során Juhász Anna fogalmakat vetett fel, akár csak a kötetben, a beszélgetés pedig azok köré épült fel. Ilyen volt az otthon, a haza, a szabadság, a kultúra és az anyanyelv...” Forrás: Székelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Páratlan lehetőség az erdélyi magyar, román és magyarországi színészpallanták számára a csíkszeredai Unscen

Erdélyi magyar, magyarországi, valamint román színi egyetemekről érkeztek színis hallgatók a csütörtökön kezdődött csíkszeredai Unscene fesztiválra, ahol vizsgaelőadásokkal mutatkoznak be. Veress Albert, a szervező Csíki Játékszín igazgatója beszélt a Krónikának a régióban egyedinek számító, különleges szemléiről. [...] Összesen hét színészképző tanintézetből érkezik majdnem 300 hallgató. „Különleges, és az egész térségben páratlan rendezvény az Unscene, amely lehetőséget biztosít a leendő színészek, valamint a szakma számára is, hogy a fiatalok megmutatkozhassanak a közönség előtt. Ugyanakkor fontos, hogy találkozási pontot jelent...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Weinstock Ernő észak-erdélyi fotóinak újrafelfedezése

Weinstock Ernő a két világháború közötti Magyarország egyik legjelentősebb képeslap kiadója volt. Észak-Erdély 1940-es visszacsatolása után sorra felkereste az itteni turistalátványosságokat, hogy aztán képeslapot készítsen róluk. A második bécsi döntés után fotózott fényképeiből [...] nemrég nyílt kiállítás a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban. A kiállítás kurátorával, Sári Zsolt etnográfussal idéztük fel Weinstock Ernő életét, illetve mutatjuk be az erdélyi képeit. [...] A második bécsi döntés idejére

már, tehát az erdélyi képek készítésének kezdetére, már adott ki lapokat a visszacsatolt Felvidékről és Kárpátaljáról is...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Marosvásárhelyen nyílik tárlat Polcz Alaine erdélyi születésű író, pszichológus emlékére

A Maros Megyei Múzeum Történeti Osztályának várbeli épületében május 17-én, pénteken 17 órakor nyílik a Polcz Alaine (1922–2007) neves magyar pszichológus és író tiszteletére a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) által rendezett vándorkiállítás. A kiállítás címe Polcz Alaine egyik legfontosabb szakmai eredményét idézi, azt a játékdiagnosztikai és játékkerápia módszert, amelyet ő honosított meg Magyarországon. [...] A Világjáték néven ismert diagnosztikai és terápiás módszert Margaret Lowenfeld angol pszichológus dolgozta ki, és Polcz Alaine az 1960-as évek elején adaptálta a magyarországi viszonyokhoz...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Bukarestben bérmált magyar fiatalokat Erdő Péter bíboros

Magyar nyelvű szentmisét mutatott be és fiatalokat bérmált szombaton Bukarestben, a Minden Kegyelemek Édesanyjának nevét viselő Barátok templomában Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. [...] A ferencesek által alapított, 17. században épült Barátok temploma (Baratia) Bukarest legrégebbi, ma is létező katolikus temploma, ahol a halmozottan szórványközösségnek számító bukaresti magyar római katolikus hívek rendszeresen anyanyelvű pasztorációban részesülnek...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Kritika: Hetedikes kémia tankönyv

A napokban került elém a legfelháborítóbb eset. Józsa Levente marosvásárhelyen élő vegyész barátom hívta fel rá a figyelmemet. Hetedikes kémia tankönyvről van szó, amely az Intuitext kiadónál, a szaktárca fejlécével és jóváhagyásával, állítólag a minisztériumnak a törvényben rögzített országos tanterve szerint készült. Tehát összesen legalább tizenegy szakember kezén ment át, mielőtt nyomdába került volna. [...] Ehhez képest rögtön az elején, a nyolcadik oldalon képtelenségeket olvashatunk benne. A lecke a testek, anyagok és vegyületek megkülönböztetésével foglalkozik. Kiemelt szöveggént jelenik meg a következő két mondat: „A pohárban levő víz egy test (sic!) és a víz egy vegyület. Egy vasszeg egy test, míg a vas egy vegyület...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)